

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 21, 2026

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:880](#) 30-06-2026

Kon het hof oordelen dat de verdachte binnen 14 dagen na het vonnis van de politierechter hoger beroep had moeten instellen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:879](#) 30-06-2026

Kon het hof de vordering van de benadeelde partij toewijzen en een schadevergoedingsmaatregel opleggen ten aanzien van de schadepost ‘damestas’?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:878](#) 30-06-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1124](#) 30-06-2026

Is het schriftuur met cassatiemiddelen tijdig ingediend?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1119](#) 30-06-2026

Kon de dagvaarding als gewone brief worden verzonden naar het adres in Suriname?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1118](#) 30-06-2026

Heeft het hof aan de verklaring van de aangever een andere betekenis gegeven dan dat de aangever kennelijk heeft bedoeld te geven?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1117](#) 30-06-2026

Herziening.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1116](#) 30-06-2026

Is de toepassing van de Wet herziening ten nadele, die op 1 oktober 2013 in werking is getreden, op de vrijspraak die al vóór die datum onherroepelijk is geworden, verenigbaar met artikel 6 en 7 EVRM?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1115](#) 30-06-2026

Kon het hof gegrond het verzoek tot aanhouding afwijzen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1114](#) 30-06-2026

Is het aanhoudingsverzoek gegrond afgewezen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1003](#) 30-06-2026

Kunnen de aan een voorwaardelijke PIJ-maatregel verbonden voorwaarden en het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar worden bevolen?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1005 30-06-2026

Valt psychische mishandeling onder de reikwijdte van mishandeling als bedoeld in artikel 300 lid 4 Sr?

RECHTSPRAAK

Valt psychische mishandeling onder de reikwijdte van mishandeling als bedoeld in artikel 300 lid 4 Sr?

Valt psychische mishandeling onder de reikwijdte van mishandeling als bedoeld in artikel 300 lid 4 Sr?

Waar het in deze zaak om gaat

Aan de verdachte is onder meer tenlastegelegd dat zij meermalen haar kind heeft mishandeld. Het hof heeft de verdachte daarvan gedeeltelijk vrijgesproken. In cassatie komt het openbaar ministerie op tegen die gedeeltelijke vrijspraak. Het cassatiemiddel stelt in dat verband de vraag aan de orde in hoeverre ‘psychische mishandeling’ onder de reikwijdte van de strafbaarstelling van artikel 300 lid 4 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) valt.

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel komt op tegen de vrijspraak van het onder 1 tenlastegelegde, voor zover deze tenlastelegging inhoudt dat de verdachte – kort gezegd – haar kind (i) op een krukje heeft gezet en (ii) alleen in een auto heeft achtergelaten en (iii) heeft gekleineerd en/of denigrerend heeft toegesproken. Het voert daartoe aan dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2, tweede volzin, van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van het door het openbaar ministerie naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dat die gedragingen ‘psychische mishandeling’ opleveren en als zodanig onder de reikwijdte van artikel 300 lid 4 Sr vallen.

Tegen de achtergrond van de wetsgeschiedenis heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 18 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:2677 over het doel en de reikwijdte van artikel 300 Sr overwogen:

‘De strafbaarstelling van mishandeling in onder meer art. 300 Sr strekt ter bescherming van de lichamelijke integriteit. Blijkens de wetsgeschiedenis (...) is de aanvankelijke strafbedreiging van art. 300 Sr tegen hem “die door eenige daad aan een ander opzettelijk lichamenlijk leed toebrengt of opzettelijk diens gezondheid benadeelt” in de loop van het wetgevingsproces

vervangen door de strafbaarstelling van “mishandeling” teneinde – kort gezegd – twijfels weg te nemen in verband met de taalkundige juistheid van de uitdrukking ‘lichamelijk leed’ en de niet-strafbaarheid van bepaalde vormen van toebrengen van lichamelijk leed. Niet blijkt echter van een wijziging van opvatting ten aanzien van de reikwijdte van wat oorspronkelijk was omschreven als het opzettelijk toebrengen van lichamelijk leed of het opzettelijk benadelen van de gezondheid. Gelet op dit een en ander moet onder ‘mishandeling’ in de zin van genoemde bepaling niet alleen worden verstaan het aan een ander toebrengen van lichamelijk letsel of pijn – zonder dat daarvoor een rechtvaardigingsgrond bestaat (vgl. HR 5 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ6690, NJ 2011/466) – maar onder omstandigheden ook het bij een ander teweegbrengen van een min of meer hevige onlust veroorzakende gewaarwording in of aan het lichaam (vgl. HR 11 februari 1929, NJ 1929, p. 503 en HR 12 december 1967, NJ 1970, 314).’

‘Psychische mishandeling’ en de reikwijdte van artikel 300 Sr

In het licht van de wetsgeschiedenis en rechtspraak overweegt de Hoge Raad verder het volgende over de reikwijdte van artikel 300 Sr.

Onder ‘mishandeling’ in de zin van artikel 300 Sr moet worden verstaan het opzettelijk aan een ander toebrengen van lichamelijk letsel of pijn, het opzettelijk benadelen van de gezondheid en – onder omstandigheden – het bij een ander teweegbrengen van een min of meer hevige onlust veroorzakende gewaarwording in of aan het lichaam, een en ander zonder dat daarvoor een rechtvaardigingsgrond bestaat. Niet is uitgesloten dat zo’n min of meer hevige onlust – die het gevolg is van een op het lichaam van het slachtoffer inwerkende gedraging – bestaat in psychisch leed (vgl. HR 27 mei 2025, ECLI:NL:HR:2025:774).

Voor bewezenverklaring van een op artikel 300 Sr toegesneden tenlastelegging is vereist dat de betreffende gedraging inwerkt op het lichaam van het slachtoffer. Gedragingen die uitsluitend – dat wil zeggen: zonder inwerking op het lichaam van het slachtoffer – psychisch leed tot gevolg hebben, vallen niet onder het in artikel 300 Sr bedoelde begrip ‘mishandeling’ (vgl., over (momenteel) artikel 254 lid 2 Sr, HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX9407). Ook is geen sprake van mishandeling in de zin van artikel 300 Sr als niet op het lichaam inwerkende gedragingen psychisch leed hebben veroorzaakt dat vervolgens heeft geleid tot nadelige lichamelijke gevolgen, zoals buikpijn of braakverschijnselen door stress. Dit betekent ook dat onder ‘benadeling van de gezondheid’, zoals bedoeld in artikel 300 lid 4 Sr, niet de enkele benadeling van de geestelijke gezondheid valt.

Het cassatiemiddel strekt ertoe dat ‘psychische mishandeling’ zelfstandig kan worden aangemerkt als mishandeling in de zin van artikel 300 Sr. Er is echter geen grond om artikel

300 Sr ruimer uit te leggen dan is gebeurd. Daarbij is van belang dat – zoals in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 naar voren komt – ‘psychische mishandeling’ geen duidelijk afgebakende betekenis heeft en uiteenlopende gedragingen kan omvatten die in enige mate of vorm psychisch leed bij een ander tot gevolg hebben. Dergelijke gedragingen kunnen onder omstandigheden naar geldend recht binnen het bereik van bijvoorbeeld de strafbepalingen van dwang (artikel 284 Sr), bedreiging (artikel 285 Sr) en belaging (artikel 285b Sr) worden gebracht. Gelet op de rechtspolitieke keuzes die in geval van een eventuele uitbreiding van de strafbaarstelling van mishandeling gemaakt moeten worden, ligt het op de weg van de wetgever om – mede in het licht van de toepasselijke, in de conclusie van de advocaat-generaal onder 7 weergegeven internationale regelgeving en de daaruit voortvloeiende verplichtingen voor de Staat – de betreffende afwegingen te maken.

Het hof heeft de verdachte vrijgesproken van de in het cassatiemiddel bedoelde onderdelen van de tenlastelegging. Het hof is daarbij afgeweken van het in het cassatiemiddel bedoelde uitdrukkelijk onderbouwde standpunt van het openbaar ministerie, dat de betreffende gedragingen ‘psychische mishandeling’ opleveren en als zodanig onder de reikwijdte van artikel 300 lid 4 Sr vallen. Omdat het hof in dat verband niet meer heeft overwogen dan dat er onvoldoende bewijs is dat de betreffende gedragingen ‘– voor zover bewezen – een strafbare mishandeling opleveren, in die zin dat bij het slachtoffer als gevolg daarvan pijn, letsel of een hevige onlust veroorzakende gewaarwording is ontstaan of dat het slachtoffer als gevolg daarvan in de gezondheid is benadeeld’, heeft het hof in strijd met artikel 359 lid 2, tweede volzin, Sv in onvoldoende mate de redenen opgegeven die tot afwijking van het uitdrukkelijk onderbouwde standpunt hebben geleid. De klacht is gegrond. Dat hoeft echter gelet op het volgende niet tot cassatie te leiden.

Het cassatiemiddel berust, in navolging van het uitdrukkelijk onderbouwde standpunt, in de kern op de opvatting dat ‘psychische mishandeling’ zelfstandig strafbaar is als mishandeling in de zin van artikel 300 lid 4 Sr. Gelet op wat is overwogen, vindt deze opvatting geen steun in het recht. Het hof had het standpunt van het openbaar ministerie daarom alleen maar kunnen verwerpen.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1005

Zaaknummer: 24/04699

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien, T. Kooijmans, F. Posthumus en R. Kuiper

Wetsartikelen: art. 300 lid 4 Sr en art. 359 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Kunnen de aan een voorwaardelijke PIJ-maatregel verbonden voorwaarden en het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar worden bevolen?

Kunnen de aan een voorwaardelijke PIJ-maatregel verbonden voorwaarden en het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar worden bevolen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank ten onrechte de dadelijke uitvoerbaarheid heeft bevolen van de aan de voorwaardelijke PIJ-maatregel verbonden voorwaarden en van het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden.

In de gevallen die zijn omschreven in artikel 77s Sr kan de rechter de PIJ-maatregel opleggen. Daarbij kan de rechter op grond van artikel 77x lid 2 Sr bepalen dat deze maatregel niet zal worden tenuitvoergelegd en daarbij bijzondere voorwaarden als bedoeld in artikel 77z lid 2 Sr stellen. Als de rechter zo'n voorwaardelijke PIJ-maatregel oplegt, stelt hij daarbij op grond van artikel 77y lid 1 Sr een proeftijd vast van ten hoogste twee jaren. Artikel 77za Sr houdt in dat de rechter bij zijn uitspraak kan bevelen dat de op grond van artikel 77z Sr gestelde voorwaarden en het op grond van artikel 77aa Sr uit te oefenen toezicht dadelijk uitvoerbaar zijn als er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. Als de rechter een bevel als bedoeld in artikel 77za Sr geeft, gaat op grond van artikel 77y lid 2, aanhef en onder c, Sr de proeftijd in op de dag van de einduitspraak.

Tegen de achtergrond van wat is vooropgesteld, getuigt het oordeel van de rechtbank dat met betrekking tot de voorwaardelijke PIJ-maatregel de dadelijke uitvoerbaarheid kon worden bevolen van de gestelde voorwaarden en van het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden, niet van een onjuiste rechtsopvatting. Daarbij is van belang dat de

totstandkomingsgeschiedenis van de bepalingen zoals deze is weergegeven in de vordering tot cassatie in het belang van de wet, zich niet verzet tegen dit oordeel van de rechtbank zoals dat voortvloeit uit de wettelijke bepalingen.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Opmerking verdient het volgende. Artikel 6:6:32 lid 6 Sv voorziet in de bevoegdheid van de rechter die voorwaarden heeft gesteld in het verband van een voorwaardelijke PIJ-maatregel, om alsnog de tenuitvoerlegging van de maatregel te bevelen in de gevallen die in deze bepaling worden genoemd. Deze bepaling of enige andere wettelijke bepaling voorziet niet in de mogelijkheid om zo'n beslissing te nemen zolang de uitspraak waarbij de voorwaardelijke PIJ-maatregel is opgelegd, nog niet onherroepelijk is, en ook niet in de mogelijkheid om in dat stadium toepassing te geven aan artikel 6:6:10a Sv, 6:6:20 Sv of 6:6:21 Sv. (Vgl., over de maatregel van terbeschikkingstelling met voorwaarden, HR 26 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1729, rechtsoverweging 6.4.1-6.4.3.)

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1003

Zaaknummer: 26/00090

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, T. Kooijmans, T.B. Trotman en F. Damsteegt

Advocaten: V.M.A. Sinnige

Wetsartikelen: art. 77s Sr, art. 77x Sr, art. 77aa Sr, art. 77z Sr, art. 6:6:10a Sv, art. 6:6:20 Sv en art. 6:6:21 Sv

RECHTSPRAAK

Is het aanhoudingsverzoek gegrond afgewezen?

Is het aanhoudingsverzoek gegrond afgewezen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

De verdachte is in eerste aanleg op 2 juni 2022 door de kantonrechter veroordeeld tot hechtenis van twee weken voor rijden zonder rijbewijs.

De raadvrouw van de verdachte heeft aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag gelegd dat (i) zij met de verdachte op de dag voor de terechtzitting de zaak heeft besproken en heeft afgesproken dat hij bij de terechtzitting aanwezig zou zijn, en (ii) dat zijn aanwezigheid van belang is omdat het om een strafmaatappel gaat. Het hof heeft het verzoek afgewezen omdat het belang van een doeltreffende en spoedige berechting van de zaak en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging zwaarder wegen dan het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht. Het hof heeft bij die belangenafweging betrokken dat de verdachte op de hoogte is van de zittingsdatum en dat hij daarna niet heeft doorgegeven dat en waarom hij niet aanwezig kan zijn.

Het hof heeft de door de raadvrouw aangevoerde omstandigheden – die erop neerkomen dat de verdachte om een onbekende reden niet aanwezig is of kan zijn en dat zijn aanwezigheid van belang is met het oog op het te voeren strafmaatverweer – kennelijk aannemelijk gevonden, waarna het hof de afwijzing heeft gegrond op een belangenafweging. Het hof heeft bij die belangenafweging echter niet het door de raadvrouw gestelde belang betrokken dat de verdachte van zijn aanwezigheidsrecht gebruik wil maken om met het oog op het bepalen van de strafmaat zijn persoonlijke omstandigheden toe te lichten, terwijl het hof ook niet andere factoren, zoals het procesverloop en het gewicht van de zaak, heeft betrokken. Het hof heeft daarom de belangenafweging die ten grondslag ligt aan de afwijzing van het aanhoudingsverzoek, ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
 - wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1114

Zaaknummer: 24/04113

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en F. Posthumus

Advocaten: D.J. Troost

Wetsartikelen: art. 107 lid 1 WvW 1994 en art. 279 lid 1 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof geground het verzoek tot aanhouding afwijzen?

Kon het hof geground het verzoek tot aanhouding afwijzen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

De verdachte is in eerste aanleg op 2 juni 2022 door de kantonrechter veroordeeld tot hechtenis van twee weken voor rijden zonder rijbewijs.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting (hierna: aanhoudingsverzoek) kan op de terechtzitting worden gedaan door de verdachte of door zijn raadsman die daartoe door de verdachte op grond van artikel 279 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) is gemachtigd. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de verdachte die op de terechtzitting niet is verschenen, kan daar een aanhoudingsverzoek doen voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op het effectueren van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of om de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging alsnog te verkrijgen. Op grond van artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het openbaar ministerie daarover is gehoord.

De verdachte of zijn raadsman moet concreet de omstandigheid aanvoeren die aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag ligt. Als zo'n omstandigheid niet wordt aangevoerd, mag de rechter het verzoek om die reden afwijzen.

In de regel mag van de verdachte of zijn raadsman worden gevergd dat hij (alsnog) de gegevens verstrekt die de rechter met het oog op de te nemen beslissing noodzakelijk acht. Als de rechter de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet zonder meer aannemelijk acht, kan hij gevolgen verbinden aan de omstandigheid dat het verzoek onvoldoende met bewijsstukken is onderbouwd en/of niet (voldoende) aan de door hem gevraagde aanvulling is voldaan.

Voor het oordeel dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet

aannemelijk is, volstaat echter niet steeds de vaststelling dat die omstandigheid onvoldoende is onderbouwd. Het is immers mede afhankelijk van de aard van de aangevoerde reden – in het bijzonder of het gaat om een omstandigheid die zich onverwacht aandient, bijvoorbeeld in verband met ziekte van de verdachte – of, voordat wordt beslist op het verzoek, gelegenheid moet worden geboden het verzoek nader toe te lichten en/of op een later moment (alsnog) bewijsstukken over te leggen. De rechter kan echter het bieden van die gelegenheid en het nemen van een beslissing over de aannemelijkheid van de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, achterwege laten op grond van zijn oordeel dat wat is aangevoerd – als dat juist zou zijn – in de hierna weer te geven belangenafweging niet tot toewijzing van het verzoek leidt.

Nadat in voorkomende gevallen gelegenheid is geboden voor een nadere toelichting of het overleggen van bewijsstukken, kan de rechter het verzoek al – dat wil zeggen: zonder tot die belangenafweging over te gaan – afwijzen op de grond dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is.

Als zich niet het geval voordoet dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is geoordeeld, moet de rechter een afweging maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid op de terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag gelegde omstandigheden moeten worden betrokken, moet de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk geven in de motivering van zijn beslissing. (Vgl. in iets andere bewoordingen HR 12 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1737.)

De raadvrouw van de verdachte heeft aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag gelegd dat (i) zij met de verdachte op de dag voor de terechtzitting de zaak heeft besproken en heeft afgesproken dat hij bij de terechtzitting aanwezig zou zijn, en (ii) dat zijn aanwezigheid van belang is omdat het om een strafmaatappel gaat. Het hof heeft het verzoek afgewezen omdat het belang van een doeltreffende en spoedige berechting van de zaak en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging zwaarder wegen dan het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht. Het hof heeft bij die belangenafweging betrokken dat de zaak al driemaal eerder op verzoek van de verdediging is aangehouden en dat de verdachte op de hoogte is van de zittingsdatum en dat hij daarna niet heeft doorgegeven dat en waarom hij niet aanwezig kan zijn.

Het hof heeft de door de raadsvrouw aangevoerde omstandigheden – die erop neerkomen dat de verdachte om een onbekende reden niet aanwezig is of kan zijn en dat zijn aanwezigheid van belang is met het oog op het te voeren strafmaatverweer – kennelijk aannemelijk gevonden, waarna het hof de afwijzing heeft gegrond op een belangenafweging. Het hof heeft bij die belangenafweging echter niet het door de raadsvrouw gestelde belang betrokken dat de verdachte van zijn aanwezigheidsrecht gebruik wil maken om met het oog op het bepalen van de strafmaat zijn persoonlijke omstandigheden toe te lichten. Voor zover het hof in de belangenafweging het procesverloop heeft betrokken, is van belang dat het hof niet is ingegaan op de redenen voor de eerdere aanhoudingen terwijl het hof ook niet andere factoren, zoals het gewicht van de zaak, heeft betrokken. Het hof heeft daarom de belangenafweging die ten grondslag ligt aan de afwijzing van het aanhoudingsverzoek, ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1115

Zaaknummer: 24/04114

Rechters: T.B. Trotman, M.J. Borgers en F. Posthumus

Advocaten: D.J. Troost

Wetsartikelen: art. 279 Sv en art. 107 lid 1 WvW 1994

RECHTSPRAAK

Is de toepassing van de Wet herziening ten nadele, die op 1 oktober 2013 in werking is getreden, op de vrijspraak die al vóór die datum onherroepelijk is geworden, verenigbaar met artikel 6 en 7 EVRM?

Is de toepassing van de Wet herziening ten nadele, die op 1 oktober 2013 in werking is getreden, op de vrijspraak die al vóór die datum onherroepelijk is geworden, verenigbaar is met artikel 6 en 7 EVRM?

De uitspraak waarvan herziening is gevraagd

De in de herzieningsaanvraag geschetste achtergrond van de zaak is in de conclusie van de procureur-generaal als volgt samengevat:

‘De zaak betreft de dood van [X]. Op 12 juli 2006 werd zij, op achtentwintigjarige leeftijd, levenloos aangetroffen op de zolder van de woning van haar ouders in [plaats] . Zij was slechts gekleed in een geopende badjas. Naast haar lichaam werd een afgerolde slip aangetroffen. In haar borst stak een mes. Om haar nek zat een tiewrap gesnoerd. Zij had een plastic boodschappentas om haar hoofd. Het gerechtshof heeft uit verklaringen van de ouders van het slachtoffer afgeleid dat de boodschappentas afkomstig was uit de meterkast van de woning van de ouders, dat het mes uit één van de keukenladen kwam en dat de tiewrap niet uit de woning afkomstig was. Er werden geen sporen van braak of inklimming aangetroffen.’

Aan de gewezen verdachte is in eerste aanleg tenlastegelegd dat:

‘Hij in of omstreeks de periode van 11 juli 2006 tot en met 12 juli 2006 te [plaats] opzettelijk en al dan niet met voorbedachten rade [X] van het leven heeft beroofd, immers heeft verdachte met dat opzet en al dan niet na kalm beraad en rustig overleg, wurghandelingen verricht en steekwonden toegebracht, tengevolge waarvan voornoemde [X] is overleden.’

In eerste aanleg heeft de rechtbank de gewezen verdachte vrijgesproken en daartoe overwogen dat, kort gezegd, er geen bewijsmiddelen waren die de gewezen verdachte als dader aanwezen en er daarom onvoldoende wettig en overtuigend bewijs was dat de gewezen

verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan.

In hoger beroep is – na wijziging van de tenlastelegging – aan de gewezen verdachte tenlastegelegd dat:

‘Primair

hij in of omstreeks de periode van 11 juli 2006 tot en met 12 juli 2006 te [plaats] opzettelijk en al dan niet met voorbedachten rade [X] van het leven heeft beroofd, immers heeft hij, verdachte, toen aldaar (al dan niet na kalm beraad en rustig overleg) een kabelbinder om de hals van die [X] gebonden en/of deze (te) strak aangetrokken en/of (vervolgens) deze kabelbinder (al dan niet na kalm beraad en rustig overleg) strak aangetrokken gehouden rond de hals van die [X] en/of nagelaten deze kabelbinder (tijdig) los te maken en/of vervolgens (meermalen) met een mes gestoken in de borst van die [X] en/of een (plastic) zak over het hoofd van die [X] getrokken, tengevolge waarvan voornoemde [X] is overleden;

Subsidiair

hij in of omstreeks de periode van 11 juli 2006 tot en met 12 juli 2006 te [plaats] opzettelijk mishandelend [X] heeft vastgepakt (bij haar badjas) en/of haar lichaam heeft betast en/of die [X] heeft geslagen en/of geduwd en/of die [X] een kopstoot heeft gegeven, althans een blauw oog bezorgd, en/of die [X] ten val heeft gebracht en/of de onderbroek van die [X] heeft uitgetrokken en/of een kabelbinder om de hals van die [X] heeft aangelegd en/of deze kabelbinder (te) strak heeft aangetrokken en/of deze kabelbinder enige tijd (te) strak aangetrokken heeft gehouden rond de hals van die [X] en/of heeft nagelaten deze kabelbinder (tijdig) los te maken en/of vervolgens (meermalen) met een mes heeft gestoken in de borst van die [X] en/of een (plastic) zak over het hoofd van die [X] heeft getrokken, tengevolge waarvan voornoemde [X] is overleden.’

Het hof heeft na een beoordeling van het bewijs de gewezen verdachte vrijgesproken, en daartoe overwogen dat niet met een voldoende mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat de gewezen verdachte het hem primair en subsidiair tenlastegelegde heeft begaan.

Het openbaar ministerie heeft beroep in cassatie ingesteld tegen het arrest van het hof. In zijn arrest van 13 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU6250 heeft de Hoge Raad het cassatieberoep verworpen. Daardoor is het arrest van het hof onherroepelijk geworden.

De aanvraag tot herziening

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit. De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven dat aan de rechter bij het onderzoek op de

terechtzinging niet bekend was en waardoor het ernstige vermoeden ontstaat dat, als dit gegeven bekend zou zijn geweest, de zaak zou zijn geëindigd in een veroordeling van de gewezen verdachte voor een opzettelijk begaan misdrijf dat de dood van een ander ten gevolge heeft, en dat herziening in het belang is van een goede rechtsbedeling (artikel 482a lid 1, aanhef en onder a, van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv)). Het betreffende gegeven bestaat volgens de herzieningsaanvraag uit de resultaten van DNA-onderzoek die zijn verkregen door middel van nieuwe onderzoekstechnieken die ten tijde van het voorbereidend onderzoek in de strafzaak nog niet bestonden en waarbij die resultaten dus pas zijn verkregen nadat de einduitspraak waarop de aanvraag betrekking heeft, onherroepelijk was geworden.

Hoewel de wet daarin niet voorziet, is de raadsman van de gewezen verdachte, S.V. Jansen, in de gelegenheid gesteld een verweerschrift in te dienen tegen de aanvraag. Van die gelegenheid heeft hij gebruik gemaakt.

De conclusie van de procureur-generaal

De procureur-generaal F.W. Bleichrodt heeft ertoe geconcludeerd dat de Hoge Raad de behandeling van het herzieningsverzoek zal schorsen teneinde het EHRM op grond van artikel 1 lid 1 van het Zestiende Protocol bij het EVRM te verzoeken een advisory opinion uit te brengen over de in de conclusie opgeworpen vragen.

Vraagstelling

Artikel 482a Sv is opgenomen in de Tweede Afdeling ('Herziening ten nadele van de gewezen verdachte') van Titel VIII ('Herziening van arresten en vonnissen') van het Derde Boek ('Rechtsmiddelen') van het Wetboek van Strafvordering. De bepalingen van die Tweede Afdeling zijn ingevoerd bij Wet van 11 april 2013 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van een regeling betreffende herziening ten nadele van de gewezen verdachte (Wet herziening ten nadele), Stb. 2013, 138. Deze bepalingen zijn in werking getreden op 1 oktober 2013 en dus nadat het arrest van het hof onherroepelijk was geworden.

Voor 1 oktober 2013 bestond in het Nederlandse strafprocesrecht geen wetgeving die de herziening ten nadele van de gewezen verdachte van een onherroepelijke uitspraak van de strafrechter mogelijk maakte. Dat roept de vraag op of de regeling van de herziening ten nadele kan worden toegepast op rechterlijke uitspraken als bedoeld in artikel 482a Sv die onherroepelijk zijn geworden voordat die regeling in werking trad.

In de conclusie van de procureur-generaal komt in dit verband naar voren dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) zich nog niet heeft uitgesproken over de

vraag of de toepassing van een wettelijke regeling van herziening ten nadele op rechterlijke uitspraken die vóór de inwerkingtreding van de wet in kracht van gewijsde zijn gegaan, in overeenstemming kan zijn met het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) en, zo ja, onder welke omstandigheden dat het geval is.

Deze strafzaak is het tweede geval waarin het openbaar ministerie herziening ten nadele van een gewezen verdachte heeft verzocht. Het in een andere strafzaak gedane verzoek heeft geleid tot het arrest van de Hoge Raad van 8 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2520, waarin de aanvraag is afgewezen. In dat arrest heeft de Hoge Raad niet de vraag beantwoord of naar Nederlands recht – in het bijzonder gelet op artikel 68 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) – de regeling van de herziening ten nadele kan worden toegepast op rechterlijke uitspraken als bedoeld in artikel 482a Sv die onherroepelijk zijn geworden voordat die regeling in werking trad. Daarnaast heeft de Hoge Raad in datzelfde arrest in het midden gelaten of de toepassing van de op 1 oktober 2013 in werking getreden regels over de herziening ten nadele op voor die datum onherroepelijk geworden einduitspraken houdende vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolgning, verenigbaar is met het EVRM. De Hoge Raad overweegt hierover nu het volgende.

In de conclusie van de procureur-generaal komt naar voren dat herziening ten nadele van een rechterlijke uitspraak die onherroepelijk is geworden voordat een regeling in werking trad die herziening ten nadele mogelijk maakt, in bepaalde landen wel, maar in andere landen niet mogelijk wordt geacht. Verder kan uit de conclusie van de procureur-generaal worden afgeleid dat in de Nederlandse rechtsgeleerde literatuur discussie bestaat over de vraag of in zo'n geval in Nederland een onherroepelijke rechterlijke uitspraak kan worden herzien ten nadele van de gewezen verdachte.

Verzoek om een advisory opinion

Zoals naar voren kwam, heeft het EHRM nog niet geoordeeld over de vraag of artikel 6 en/of 7 EVRM toelaten (en, zo ja, onder welke voorwaarden) dat een regeling die herziening ten nadele mogelijk maakt – zoals de Wet herziening ten nadele – wordt toegepast in een geval waarin de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd al onherroepelijk was geworden voordat de regeling in werking trad. Het antwoord op die principiële vraag is van groot belang voor de uitkomst van de voorliggende zaak. Op grond van artikel 1 van het Zestiende Protocol bij het EVRM verzoekt de Hoge Raad daarom het EHRM advies uit te brengen over deze (principiële) vraag inzake de uitlegging of toepassing van artikel 6 en 7 EVRM.

Beslissing

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens naar aanleiding van het verzoek een ‘advisory opinion’ zal hebben gegeven.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1116

Zaaknummer: 25/02045

Rechters: M.J. Borgers, V. van den Brink, C. Caminada, T. Kooijmans en F. Posthumus

Advocaten: S. Jansen

Wetsartikelen: art. 482a lid 1 onder a Sv, art. 68 Sr, art. 6 EVRM en art. 7 EVRM

RECHTSPRAAK

Herziening.

Herziening.

De aanvraag tot herziening

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1, aanhef en onder c, van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv). In de aanvraag wordt aangevoerd dat sprake is van een persoonsverwisseling.

De conclusie van de advocaat-generaal

De advocaat-generaal P.T.C. van Kampen heeft geconcludeerd tot gegrondverklaring van de herzieningsaanvraag en tot verwijzing van de zaak naar een gerechtshof dat daarvan nog geen kennis heeft genomen, opdat de zaak zal worden behandeld en afgedaan op de wijze als is voorzien in artikel 472 lid 2 Sv.

Beoordeling van de aanvraag

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1, aanhef en onder c, Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat, als dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De door de advocaat-generaal in haar conclusie vermelde gronden geven steun aan de stelling waarop de aanvraag berust, namelijk dat sprake is geweest van een persoonsverwisseling.

Dat levert het ernstige vermoeden op dat de kantonrechter, als deze hiermee bekend zou zijn geweest, de aanvrager van het hem tenlastegelegde zou hebben vrijgesproken. Er is dus sprake van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1, aanhef en onder c, Sv, zodat de aanvraag

gegrond is.

Beslissing

De Hoge Raad:

- verklaart de aanvraag tot herziening gegrond;
- beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de kantonrechter;
- verwijst de zaak naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1117

Zaaknummer: 25/01344

Rechters: M. Kuijer, M.J. Borgers en F. Posthumus

Advocaten: P. van Dongen

Wetsartikelen: art. 457 lid 1 onder c Sv en art. 107 lid 1 WvW 1994

RECHTSPRAAK

Heeft het hof aan de verklaring van de aangever een andere betekenis gegeven dan dat de aangever kennelijk heeft bedoeld te geven?

Heeft het hof aan de verklaring van de aangever een andere betekenis gegeven dan dat de aangever kennelijk heeft bedoeld te geven?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring.

De bewijsvoering van het hof is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1118

Zaaknummer: 24/04714

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: art. 342 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Kon de dagvaarding als gewone brief worden verzonden naar het adres in Suriname?

Kon de dagvaarding als gewone brief worden verzonden naar het adres in Suriname?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend (uitgereikt).

Het hof heeft geoordeeld dat de uitreiking van de dagvaarding in hoger beroep geldig heeft plaatsgevonden, nu (een afschrift van) die dagvaarding ‘als gewone brief’ naar het adres in Suriname, waarop de verdachte staat ingeschreven, is verzonden. Daarmee heeft het hof miskend dat, gelet op de genoemde (verdrags)bepalingen, uitreiking aan een geadresseerde van wie de woon- of verblijfplaats in Suriname bekend is, moet plaatsvinden door toezending bij aangetekend schrijven of door bemiddeling van het bevoegd parket van Suriname.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- verklaart de betekening van de dagvaarding in hoger beroep nietig.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1119

Zaaknummer: 25/03034

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman

Advocaten: P. van de Kerkhof

Wetsartikelen: art. 416 lid 2 Sv en art. 36e lid 3 Sv

RECHTSPRAAK

Is het schriftuur met cassatiemiddelen tijdig ingediend?

Is het schriftuur met cassatiemiddelen tijdig ingediend?

Beoordeling van de ontvankelijkheid van het beroep

De wet bepaalt binnen welke termijn een advocaat namens de verdachte een schriftuur met cassatiemiddelen (klachten) bij de Hoge Raad moet indienen. Aan die verplichting is niet voldaan. Het gevolg daarvan is dat de Hoge Raad het beroep van de verdachte niet in behandeling kan nemen (zie artikel 437 lid 2 van het Wetboek van Strafvordering).

Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1124

Zaaknummer: 25/03612

Rechters: C.N. Dalebout

Wetsartikelen: art. 437 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

De Hoge Raad heeft de klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:878

Zaaknummer: 24/02781

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en F. Damsteegt

Advocaten: P. van de Kerkhof

Wetsartikelen: art. 246 Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof de vordering van de benadeelde partij toewijzen en een schadevergoedingsmaatregel opleggen ten aanzien van de schadepost ‘damestas’?

Kon het hof de vordering van de benadeelde partij toewijzen en een schadevergoedingsmaatregel opleggen ten aanzien van de schadepost ‘damestas’?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de toewijzing door het hof van de vordering van de [benadeelde 2] en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel, voor zover daarin een vergoeding voor de schadepost ‘Louis Vuitton papillon damier Ebene’ is begrepen.

Het hof heeft vastgesteld dat het voorwerp dat onder nummer 4 op de beslaglijst is vermeld een portemonnee betreft die toebehoort aan [benadeelde 1] en daarom de teruggave daarvan aan [benadeelde 1] gelast. De klacht neemt tot uitgangspunt dat deze beslissing betrekking heeft op het voorwerp dat in de vordering van de [benadeelde 2] is beschreven als ‘Louis Vuitton papillon damier Ebene’ (schadepost 4) en dat het hof dus ten aanzien van dit voorwerp heeft geoordeeld dat het toebehoort aan [benadeelde 1]. Het hof heeft echter – anders dan de rechtbank – vastgesteld dat het voorwerp dat onder nummer 4 op de beslaglijst is vermeld, het voorwerp is dat in de vordering van de [benadeelde 1] is beschreven als ‘Louis Vuitton perforated wallet uit 2006’ (schadepost 27). Die vaststelling is niet onbegrijpelijk. De klacht faalt daarom bij gebrek aan feitelijke grondslag.

De Hoge Raad heeft ook de verder in het cassatiemiddel aangevoerde klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat ook deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:879

Zaaknummer: 24/03332

Rechters: T. Kooijmans, F. Damsteegt en V. van den Brink

Advocaten: J. Kuijper en N. van der Laan

Wetsartikelen: art. 311 lid 1 Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de verdachte binnen 14 dagen na het vonnis van de politierechter hoger beroep had moeten instellen?

Kon het hof oordelen dat de verdachte binnen 14 dagen na het vonnis van de politierechter hoger beroep had moeten instellen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat het hoger beroep te laat is ingesteld en daarom niet-ontvankelijk is.

De klacht slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:880

Zaaknummer: 24/03427

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: R.T. Poort

Wetsartikelen: art. 311 lid 1 onder 5 Sr en art. 408 lid 1 Sv